

Ostateczny dokument
grudzień 2020 r.

Międzynarodowy Standard Badania (PL) 220 (zmieniony)

**Zmiany dostosowawcze do MSB i
powiązane materiały wynikające z
projektów zarządzania jakością w
języku angielskim**

IAASB

**International Auditing
and Assurance
Standards Board**

O IAASB

Niniejszy dokument został pierwotnie opracowany i zatwierdzony przez International Auditing and Assurance Standards Board (IAASB). Ograniczone modyfikacje treści standardu, które zostały uwytatnione, zostały wprowadzone przez PIBR w celu uwzględnienia polskich wymogów prawnych.

Celem IAASB jest służba w interesie publicznym poprzez ustanawianie wysokiej jakości standardów badania, usług atestacyjnych i innych powiązanych standardów oraz poprzez ułatwianie harmonizacji międzynarodowych i krajowych standardów badania i usług atestacyjnych, a przez to polepszanie jakości i spójności praktyk na całym świecie oraz wzmacnianie zaufania publicznego do zawodu biegłego rewidenta i badania na świecie.

IAASB opracowuje standardy badania i usług atestacyjnych oraz wytyczne do stosowania przez wszystkich zawodowych księgowych w ramach wspólnego procesu ustanawiania standardów, w którym uczestniczy Public Interest Oversight Board (PIOB), nadzorująca działalność IAASB, oraz IAASB Consultative Advisory Group zapewniająca wkład ze strony instytucji interesu publicznego w opracowywaniu standardów i wytycznych. Struktury i procesy wspierające działalność IAASB są wspierane przez International Federation of Accountants (IFAC).

**Zmiany krajowych standardów badania oraz innych dokumentów
wynikające z wprowadzenia Krajowego Standardu Kontroli Jakości 1 w brzmieniu
Międzynarodowego Standardu Zarządzania Jakością (PL) 1 – „Zarządzanie jakością dla firm
wykonujących badania lub przeglądy sprawozdań finansowych lub zlecenia innych usług
atestacyjnych lub pokrewnych”, Krajowego Standardu Kontroli Jakości 2 w brzmieniu
Międzynarodowego Standardu Zarządzania Jakością (PL) 2 – „Kontrolę jakości wykonania
zlecenia” oraz Krajowego Standardu Badania 220 (Zmienionego) w brzmieniu
Międzynarodowego Standardu Badania (PL) 220 (zmienionego) – „Zarządzanie jakością dla
badania sprawozdania finansowego”**

Zważywszy, że zmiany krajowych standardów wykonywania zawodu przyjmowane są na podstawie zmian uchwalonych przez Radę Międzynarodowych Standardów Badania i Usług Atestacyjnych (International Auditing and Assurance Standards Board – IAASB) zastrzega się, że oznaczenie przypisów dolnych w zmienianej na mocy niniejszej uchwały treści standardów poprzez „*” oraz oznaczenie stylów czcionki ma jedynie charakter redakcyjny i nie koresponduje z dotychczasową numeracją przypisów dolnych oraz stylami czcionki występującymi w zmienianych standardach, co powinno zostać uwzględnione przy opracowywaniu ich tekstów jednolitych.

§ 1

W Przedmowie do dokumentów międzynarodowych standardów zarządzania jakością, badania, przeglądu, innych usług atestacyjnych i pokrewnych, o której mowa w § 1 uchwały Nr 2731/50a/2023, stanowiącej załącznik nr 1.38 do uchwały Nr 3430/52a/2019 Krajowej Rady Biegłych Rewidentów z dnia 21 marca 2019 r. w sprawie krajowych standardów badania oraz innych dokumentów (Uchwała Nr 3430/52a/2019), wprowadza się następujące zmiany:

1. § 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Niniejsza Przedmowa do dokumentów międzynarodowych standardów zarządzania jakością, badania, przeglądu, innych usług atestacyjnych i pokrewnych została wydana w celu ułatwienia zrozumienia zakresu i mocy obowiązywania dokumentów Rady Międzynarodowych Standardów Badania i Usług Atestacyjnych (IAASB) zgodnie z zakresem kompetencji IAASB.”.

2. § 7 wraz z przypisem dolnym otrzymuje brzmienie:

„7. Międzynarodowe Standardy Usług Atestacyjnych (MSUA)* należy stosować do wykonywania usług atestacyjnych innych niż badania lub przeglądy historycznych informacji finansowych.

* Przyp. tłum. ang. International Standards on Assurance Engagements, ISAE.”.

3. § 8 wraz z przypisem dolnym otrzymuje brzmienie:

„8. Międzynarodowe Standardy Usług Pokrewnych (MSUPo)* należy stosować do usług kompilacji, zleceń uzgodnionych procedur dotyczących informacji oraz pozostałych usług pokrewnych określonych przez IAASB.

* Przep. tłum. ang. International Standards on Related Services, ISRS.”.

4. § 8 w brzmieniu dotychczasowym otrzymuje numer 9.
5. Dotychczasowemu § 9 nadaje się numer 10 i otrzymuje on brzmienie:
„10. Międzynarodowe Standardy Zarządzania Jakością (MSZJ) należy stosować do wszystkich usług wchodzących w zakres standardów wykonywania usług IAASB.”.
6. § 10 w brzmieniu dotychczasowym otrzymuje numer 11.
7. Dotychczasowemu § 11 nadaje się numer 12 i otrzymuje on wraz z przypisem dolnym brzmienie:
„12. MSZJ zostały napisane, aby stosowały je firmy w odniesieniu do wszystkich swoich usług wchodzących w zakres standardów wykonywania usług IAASB. Moc obowiązywania MSZJ została określona we wprowadzeniu do każdego MSZJ.*

* MSZJ 1 „Zarządzanie jakością dla firm wykonujących badania lub przeglądy sprawozdań finansowych lub zlecenia innych usług atestacyjnych lub pokrewnych”, paragraf 12 oraz MSZJ 2 „Kontrola jakości wykonania zlecenia”, paragraf 10.”.

8. § od 12 do 17 w brzmieniu dotychczasowym otrzymują numery kolejno od 13 do 18;
9. Dotychczasowemu § 18 nadaje się numer 19 i otrzymuje on brzmienie:
„19. Międzynarodowe standardy są stosowne dla usług w sektorze publicznym. Gdy jest to właściwe, dodatkowe szczególne rozważania dla jednostek sektora publicznego są zawarte:
(a) w tekście międzynarodowego standardu w przypadku MSB i MSZJ; lub
(b) w perspektywie sektora publicznego, pojawiającej się na końcu pozostałych międzynarodowych standardów.”.
10. § od 19 do 24 w brzmieniu dotychczasowym otrzymują numery kolejno od 20 do 25.

§ 2

W Krajowym Standardzie Badania 200 w brzmieniu Międzynarodowego Standardu Badania 200 – „Ogólne cele niezależnego biegłego rewidenta oraz przeprowadzanie badania zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Badania”, stanowiącym załącznik nr 1.1 do Uchwały Nr 3430/52a/2019, zmienionym uchwałą Nr 1107/15a/2020 Krajowej Rady Biegłych Rewidentów z dnia 8 września 2020 r. w przedmiocie przyjęcia Krajowego Standardu Badania 540 (Zmienionego) oraz przyjęcia zmian w uchwale w sprawie krajowych standardów kontroli jakości, uchwale w sprawie krajowych standardów badania oraz innych dokumentów, a także uchwale w sprawie krajowych standardów przeglądu, krajowych standardów usług atestacyjnych innych niż badanie i przegląd oraz krajowych standardów usług pokrewnych (Uchwała Nr 1107/15a/2020) oraz uchwałą Nr 2272/38a/2022 Krajowej Rady Biegłych Rewidentów z dnia 7 lipca 2022 r. w sprawie ustanowienia Krajowego Standardu Badania 315 (Zmienionego w 2022 r.) oraz zmian do krajowych standardów badania wynikających z ustanowienia Krajowego Standardu Badania 315 (Zmienionego w 2022 r.) (Uchwała Nr 2272/38a/2022), wprowadza się następujące zmiany:

1. W tytule „Wymogi” podtytuł „Wymogi etyczne dotyczące badania sprawozdania finansowego” zastępuje się podtytułem „Wymogi etyczne związane z badaniem sprawozdania finansowego”.
2. § 14 wraz z przypisem dolnym otrzymuje brzmienie:

„14. Biegły rewident przestrzega* stosownych wymogów etycznych odnoszących się do zleceń badania sprawozdań finansowych, w tym tych związanych z niezależnością. (Zob. par. A16–A19)

* Uw. tłum. – Stosowane w każdym MSB w części określającej wymogi sformułowanie auditor shall + czynność przetłumaczono na język polski za pomocą czasu teraźniejszego, biegły rewident wykonuje czynność, zgodnie z konwencją tłumaczeniową przyjętą w Unii Europejskiej. Niezastosowanie formy nakazowej przez użycie słów musi, ma, powinien itp. nie zmienia faktu, że wyrażona w ten sposób czynność wskazuje na zobowiązanie biegłego rewidenta do jej wykonania, a zwolnienie od tego wymogu może nastąpić jedynie w sposób przewidziany w danym MSB.”

3. Tytuł „Zastosowanie i inne materiały objaśniające” zastępuje się tytułem „Zastosowanie i inny materiał objaśniający”.

4. § A19 wraz z przypisami dolnymi otrzymuje brzmienie:

„A19. Międzynarodowy Standard Zarządzania Jakością (MSZJ) 1* lub krajowe wymogi, które są przynajmniej tak samo wymagające,** dotyczy obowiązków firmy w zakresie zaprojektowania, wdrożenia i działania systemu zarządzania jakością, który zapewnia firmie racjonalną pewność, że firma i jej personel wypełniają swoje obowiązki zgodnie z zawodowymi standardami i mającymi zastosowanie wymogami prawnymi i regulacyjnymi oraz wykonuje zlecenia zgodnie z takimi standardami i wymogami. MSZJ 1 wymaga, aby firma, jako część swojego systemu zarządzania jakością, ustaliła cele jakości, które odnoszą się do wypełniania obowiązków zgodnie ze stosownymi wymogami etycznymi, w tym związanymi z niezależnością.*** MSB 220 (zmieniony) określa obowiązki partnera odpowiedzialnego za zlecenie odnoszące się do stosownych wymogów etycznych, w tym tych związanych z niezależnością.**** MSB 220 (zmieniony) opisuje także, kiedy zespół wykonujący zlecenie może polegać na politykach lub procedurach firmy w zakresie zarządzania i zapewniania jakości na poziomie zlecenia.*****

* MSZJ 1 „Zarządzanie jakością dla firm wykonujących badania lub przeglądy sprawozdań finansowych lub zlecenia innych usług atestacyjnych lub pokrewnych”.

** MSB 220 (zmieniony) „Zarządzanie jakością dla badania sprawozdania finansowego”, paragraf 3.

*** MSZJ 1, paragraf 29.

**** MSB 220 (zmieniony), paragrafy 16-21.

***** MSB 220 (zmieniony), paragraf A10.”.

5. § A27 wraz z przypisem dolnym otrzymuje brzmienie:

„A27. Stosowanie zawodowego osądu w każdym określonym przypadku oparte jest na faktach i okolicznościach znanych biegłemu rewidentowi. Konsultacje w trudnych lub spornych sprawach w trakcie badania, zarówno w ramach zespołu wykonującego zlecenie, jak i między członkami zespołu wykonującego zlecenie, a innymi osobami na odpowiednim poziomie w firmie lub poza nią, tak jak te wymagane przez MSB 220 (zmieniony)*, pomagają biegłemu rewidentowi w dokonywaniu przemyślanych i racjonalnych osądów.

* MSB 220 (zmieniony), paragraf 35.”.

6. § A30 wraz z przypisem dolnym otrzymuje brzmienie:

„A30. Dowody badania są niezbędne dla uzasadnienia opinii i sprawozdania biegłego rewidenta. Z natury rzeczy gromadzi się je i uzyskuje przede wszystkim z procedur badania wykonywanych podczas badania. Mogą one jednak zawierać także informacje uzyskane z innych źródeł, takich jak poprzednie badania (pod warunkiem, że biegły rewident ustalił,

czy od czasu poprzedniego badania zaszły zmiany mogące wpłynąć na ich stosowność dla bieżącego badania*) lub poprzez informacje uzyskane przez firmę podczas akceptacji lub kontynuacji relacji z klientem lub zlecenia. Oprócz innych źródeł wewnątrz i poza jednostką, ważnym źródłem dowodów badania są zapisy księgowe jednostki. Informacje, które mogą być wykorzystywane jako dowody badania, mogą być sporządzone przez eksperta zatrudnionego lub zaangażowanego przez jednostkę. Dowody badania obejmują zarówno informacje wspierające i potwierdzające stwierdzenia kierownictwa, jak i wszelkie informacje przeczące takim stwierdzeniom. Dodatkowo, w niektórych przypadkach brak informacji (na przykład odmowa kierownictwa złożenia wymaganego oświadczenia) jest wykorzystywany przez biegłego rewidenta i dlatego stanowi także dowód badania. Większość pracy biegłego rewidenta związanej z formułowaniem opinii biegłego rewidenta polega na uzyskaniu i ocenie dowodów badania.

* MSB 315 (zmieniony w 2019 r.) „Identyfikacja i oszacowanie ryzyk istotnego zniekształcenia”, paragraf 16.”.

7. § A64 otrzymuje brzmienie:

„A64. MSB może, w osobnym rozdziale pod nagłówkiem „Definicje”, zawierać opis znaczenia przypisanego do pewnych pojęć dla celów MSB. Definicje są zamieszczane, aby pomóc w spójnym stosowaniu i interpretacji MSB i w zamierzeniu nie mają one obchodzić definicji, które dla innych celów mogą być ustalone przez prawo, regulacje lub w inny sposób. O ile nie wskazano inaczej, pojęcia te zachowują to samo znaczenie we wszystkich MSB. Glosariusz pojęć związanych z międzynarodowymi standardami, wydany przez Radę Międzynarodowych Standardów Badania i Usług Atestacyjnych w „Handbook of International Quality Management, Auditing, Review, Other Assurance, and Related Services Pronouncements”, opublikowanym przez IFAC, zawiera pełną listę pojęć zdefiniowanych w MSB. Zawiera także opisy innych pojęć znajdujących się w MSB, aby pomóc w jednolitej i spójnej ich interpretacji i tłumaczeniu.”.

§ 3

W Krajowym Standardzie Badania 210 w brzmieniu Międzynarodowego Standardu Badania 210 – „Uzgodnianie warunków zleceń badania”, stanowiącym załącznik nr 1.2 do Uchwały Nr 3430/52a/2019, zmienionym Uchwałą Nr 1107/15a/2020 oraz Uchwałą 2272/38a/2022, wprowadza się następujące zmiany:

1. § 1 wraz z przypisem dolnym otrzymuje brzmienie:

„1. Niniejszy Międzynarodowy Standard Badania (MSB) dotyczy obowiązków biegłego rewidenta w zakresie uzgodnienia warunków zlecenia badania z kierownikiem jednostki oraz, gdzie to odpowiednie, z osobami sprawującymi nadzór. Obejmuje to ustalenie, że występują pewne warunki konieczne dla badania, za które odpowiedzialność ponosi kierownik jednostki oraz, gdzie to odpowiednie, osoby sprawujące nadzór. MSB 220 (zmieniony)* dotyczy tych aspektów akceptacji zlecenia, które znajdują się pod kontrolą biegłego rewidenta. (Zob. par. A1)

* MSB 220 (zmieniony) „Zarządzanie jakością dla badania sprawozdania finansowego”.

2. Tytuł „Zastosowanie i inne materiały objaśniające” zastępuje się tytułem „Zastosowanie i inny materiał objaśniający”.

3. § A1 wraz z przypisami dolnymi otrzymuje brzmienie:

„A1. MSZJ 1* dotyczy obowiązków firmy w związku z akceptacją i kontynuacją relacji z klientami i konkretnych zleceń. Obowiązki biegłego rewidenta w odniesieniu do stosownych wymogów etycznych, w tym tych związanych z niezależnością, w kontekście akceptacji zlecenia badania w zakresie będącym pod kontrolą biegłego rewidenta, zostały uregulowane w MSB 220 (zmienionym)**. Niniejszy standard dotyczy tych spraw (lub warunków koniecznych), które są pod kontrolą jednostki i których uzgodnienie pomiędzy biegłym rewidentem i kierownikiem jednostki jest konieczne.

* Międzynarodowy Standard Zarządzania Jakością (MSZJ) 1 „Zarządzanie jakością dla firm wykonujących badania lub przeglądy sprawozdań finansowych lub zlecenia innych usług atestacyjnych lub pokrewnych”, paragraf 30.

** MSB 220 (zmieniony), paragrafy 16-21.”.

§ 4

W Krajowym Standardzie Badania 230 w brzmieniu Międzynarodowego Standardu Badania 230 – „Dokumentacja badania”, stanowiącym załącznik nr 1.4 do Uchwały Nr 3430/52a/2019, zmienionym Uchwałą Nr 1107/15a/2020 oraz Uchwałą 2272/38a/2022, wprowadza się następujące zmiany:

1. § 3 wraz z przypisami dolnym otrzymuje brzmienie:

„3. Dokumentacja badania spełnia wiele dodatkowych celów, w tym:

- pomaga zespołowi wykonującemu zlecenie zaplanować i wykonać badanie,
- pomaga członkom zespołu wykonującego zlecenie odpowiedzialnym za nadzór kierować i nadzorować czynności badania oraz wywiązać się z obowiązków związanych z dokonywaniem przeglądu zgodnie z MSB 220 (zmieniony)*,
- umożliwia zespołowi wykonującemu zlecenie rozliczenie się ze swej pracy,
- sporządzanie wykazu spraw mających ciągle znaczenie dla przyszłych badań,
- umożliwia wykonanie kontroli jakości wykonania zleceń,** innych rodzajów przeglądów zleceń*** oraz działań monitorujących zgodnie z systemem zarządzania jakością firmy,
- umożliwia przeprowadzenie zewnętrznych inspekcji zgodnie z mającymi zastosowanie wymogami prawnymi, regulacyjnymi lub innymi.

* MSB 220 (zmieniony) „Zarządzanie jakością dla badania sprawozdania finansowego”, paragrafy 29-34.

** Międzynarodowy Standard Zarządzania Jakością (MSZJ) 2 „Kontrola jakości wykonania zlecenia”.

*** MSZJ 1 „Zarządzanie jakością dla firm wykonujących badania lub przeglądy sprawozdań finansowych lub zlecenia innych usług atestacyjnych lub pokrewnych”, paragraf A135.”.

2. W tytule „Zastosowanie i inny materiał objaśniający” podtytuł „Dokumentowanie przeprowadzonych procedur badania i uzyskanych dowodów badania” zastępuje się podtytułem „Dokumentowanie wykonanych procedur badania i uzyskanych dowodów badania”.

3. § A7 wraz z przypisem dolnym otrzymuje brzmienie:

„A7. Dokumentacja badania dostarcza dowody na to, że badanie jest zgodne z MSB. Niemniej nie jest konieczne ani wykonalne, aby biegły rewident dokumentował każdą rozważaną sprawę lub zawodowy osąd dokonany podczas badania. Ponadto zbędne jest, aby biegły rewident dokumentował osobno (na przykład w formie listy kontrolnej) zgodność w sprawach, dla których zgodność jest wykazana dokumentami zawartymi w aktach badania. Na przykład:

- istnienie właściwie udokumentowanego planu badania wykazuje, że biegły rewident zaplanował badanie;
- istnienie w aktach badania podpisanej umowy wykazuje, że biegły rewident uzgodnił warunki zlecenia badania z kierownikiem jednostki lub, jeśli to odpowiednie, z osobami sprawującymi nadzór;
- sprawozdanie biegłego rewidenta zawierające właściwą opinię z zastrzeżeniem o sprawozdaniu finansowym wykazuje, że biegły rewident przestrzegał wymogu wyrażenia opinii z zastrzeżeniem w okolicznościach określonych w MSB,
- w odniesieniu do wymogów mających w zasadzie zastosowanie w czasie całego badania, może istnieć wiele sposobów, w jaki można udowodnić przestrzeganie tych wymogów w aktach badania:
 - na przykład może nie istnieć tylko jeden sposób, w jaki dokumentuje się zawodowy sceptycyzm biegłego rewidenta. Niemniej jednak dokumentacja badania może dostarczać dowodów na stosowanie zawodowego sceptycyzmu przez biegłego rewidenta zgodnie z MSB. Na przykład w związku z szacunkami księgowymi, gdy uzyskane dowody badania obejmują dowody, które zarówno potwierdzają, jak i zaprzeczają stwierdzeniom kierownika jednostki, dokumentując w jaki sposób biegły rewident ocenił te dowody, w tym zawodowe osądy dokonane podczas formułowania wniosku co do wystarczalności i odpowiedniości uzyskanych dowodów badania,
 - podobnie to, że partner odpowiedzialny za zlecenie wziął odpowiedzialność za kierowanie oraz nadzór nad zespołem wykonującym zlecenie oraz przeglądem ich pracy* może być udokumentowane na wiele sposobów w dokumentacji badania. Może to obejmować dokumentację, która ewidencjonuje wystarczające i odpowiednie zaangażowanie partnera odpowiedzialnego za zlecenie podczas badania, takie jak uczestnictwo w dyskusjach zespołu wykonującego zlecenie.

* MSB 220 (zmieniony), paragraf 29.”.

4. § A13 wraz z przypisem dolnym otrzymuje brzmienie:
 „A13. MSB 220 (zmieniony) zawiera wymogi i wytyczne dotyczące przeglądu dokumentacji badania*. Wymóg dokumentowania, kto dokonał przeglądu wykonanej pracy nie oznacza, że każdy konkretny dokument roboczy musi zawierać dowód jego przeglądu. Wymóg ten oznacza jednak udokumentowanie, jakie prace rewizyjne poddano przeglądowi oraz kto i kiedy dokonał tego przeglądu.

* MSB 220 (zmieniony), paragrafy 29-34.”.

5. W tytule „Zastosowanie i inny materiał objaśniający” w podtytule „Dokumentowanie wykonanych procedur badania i uzyskanych dowodów badania” śródtytuł „Sprawy powstające się po dacie sprawozdania biegłego rewidenta (Zob. par. 13)” zastępuje się śródtytułem „Sprawy powstające po dacie sprawozdania biegłego rewidenta (Zob. par. 13)”.
6. § A20 wraz z przypisami dolnymi otrzymuje brzmienie:
 „A20. Przykłady wyjątkowych okoliczności obejmują fakty, o których biegły rewident dowiedział się po dacie sprawozdania biegłego rewidenta, ale które w tej dacie istniały i, gdyby były znane w tym dniu, mogłyby spowodować, że sprawozdanie finansowe zostałyby zmienione lub biegły rewident zmodyfikowałby opinię w sprawozdaniu biegłego rewidenta*. Wynikające stąd zmiany w dokumentacji badania są poddawane przeglądowi zgodnie z obowiązkami przeglądu zawartymi w MSB 220 (zmienionym).**

* MSB 560 „Późniejsze zdarzenia”, paragraf 14.

** MSB 220 (zmieniony), paragrafy 29-34.”.

7. § A21 wraz z przypisami dolnymi otrzymuje brzmienie:

„A21. MSZJ 1 (lub krajowe wymogi, jeżeli są przynajmniej tak samo wymagające) wymaga, aby systemy zarządzania jakością firm ustaliły cel jakości, który odnosi się do terminowego gromadzenia dokumentacji zlecenia po dacie sprawozdania ze zlecenia*. Odpowiedni termin, do którego należy zakończyć gromadzenie końcowych akt badania, zwykle nie przekracza 60 dni po dacie sprawozdania biegłego rewidenta.**”

* MSZJ 1, paragraf 31(f).

** MSZJ 1, paragraf A83.”.

8. § A23 – § A24 wraz z przypisami dolnym otrzymują brzmienie:

„A23. MSZJ 1 (lub krajowe wymogi, które są przynajmniej tak samo wymagające) wymaga, aby systemy zarządzania jakością firm ustaliły cel jakości odnoszący się do odpowiedniego utrzymania i przechowywania dokumentacji zlecenia, aby spełnić potrzeby firmy oraz przestrzegać przepisów prawa, regulacji, stosownych wymogów etycznych lub standardów zawodowych*. Okres przechowywania dla zleceń badania zwykle nie jest krótszy niż pięć lat od daty sprawozdania biegłego rewidenta lub od daty sprawozdania biegłego rewidenta na temat sprawozdania finansowego grupy, jeśli jest to data późniejsza, gdy ma to zastosowanie**.”

A24. Przykładem okoliczności, w których biegły rewident może uznać za konieczne zmodyfikowanie istniejącej dokumentacji badania lub dodanie nowej dokumentacji badania po zakończeniu gromadzenia akt, jest potrzeba wyjaśnienia istniejącej dokumentacji badania w wyniku uwag otrzymanych podczas czynności monitorujących lub zewnętrznych inspekcji.

* MSZJ 1, paragraf 31(f).

** MSZJ 1, paragraf A85.”.

9. W załączniku „Specyficzne wymogi dotyczące dokumentacji badania zawarte w innych MSB” wprowadza się następujące zmiany:

- 1) zdanie „Niniejszy załącznik wskazuje paragrafy innych MSB zawierające specyficzne wymogi dotyczące dokumentacji. Lista ta niezastąpieniem rozważenia wymogów i powiązanych zastosowań oraz materiału objaśniającego zawartego w MSB.” zastępuje się zdaniem „Niniejszy załącznik wskazuje paragrafy w innych MSB zawierające specyficzne wymogi dotyczące dokumentacji. Lista ta nie jest substytutem rozważenia wymogów i powiązanych zastosowań oraz innego materiału objaśniającego zawartego w MSB.”;
- 2) zdanie „MSB 220 „Kontrola jakości badania sprawozdania finansowego” – paragrafy 24-25.” zastępuje się zdaniem „MSB 220 (zmieniony) „Zarządzanie jakością dla badania sprawozdania finansowego” – paragraf 41.”.

§ 5

W Krajowym Standardzie Badania 250 (Z) w brzmieniu Międzynarodowego Standardu Badania 250 (zmienionego) – „Rozważenie przepisów prawa i regulacji w badaniu sprawozdania finansowego”, stanowiącym załącznik nr 1.6 do Uchwały Nr 3430/52a/2019, zmienionym Uchwałą Nr 2272/38a/2022, § A25 wraz z przypisem dolnym otrzymuje brzmienie:

„A25. W pewnych okolicznościach, biegły rewident może rozważyć wycofanie się ze zlecenia, jeśli jest to dozwolone przez przepisy prawa lub regulację, na przykład gdy kierownik jednostki lub osoby sprawujące nadzór nie podejmują działań naprawczych, które biegły rewident uznaje za odpowiednie w danych okolicznościach, lub zidentyfikowane albo podejrzewane naruszenie budzi wątpliwości dotyczące uczciwości kierownictwa lub osób sprawujących nadzór, nawet gdy naruszenie nie jest istotne dla sprawozdania finansowego. Biegły rewident może uznać za odpowiednie uzyskanie porady prawnej w celu ustalenia czy wycofanie się ze zlecenia jest odpowiednie. Gdy biegły rewident ustala, że wycofanie się ze zlecenia byłoby odpowiednie, zrealizowanie tego nie będzie stanowić substytutu przestrzegania innych obowiązków wynikających z przepisów prawa, regulacji lub stosownych wymogów etycznych, aby zareagować na zidentyfikowane lub podejrzewane naruszenie. Dodatkowo, paragraf A55 MSB 220 (zmienionego)* wskazuje, że niektóre wymogi etyczne mogą wymagać, aby poprzedni biegły rewident, na prośbę proponowanego następnego biegłego rewidenta, dostarczył informacji dotyczących naruszenia przepisów prawa i regulacji następnemu biegłemu rewidentowi.

* MSB 220 (zmieniony) „Zarządzanie jakością dla badania sprawozdania finansowego”.

§ 6

W Krajowym Standardzie Badania 260 (Z) w brzmieniu Międzynarodowego Standardu Badania 260 (zmienionego) – „Komunikowanie się z osobami sprawującymi nadzór”, stanowiącym załącznik nr 1.7 do Uchwały Nr 3430/52a/2019, zmienionym Uchwałą Nr 1107/15a/2020 oraz Uchwałą Nr 2272/38a/2022, wprowadza się następujące zmiany:

1. Tytuł „Zastosowanie i inne materiały objaśniające” zastępuje się tytułem „Zastosowanie i inny materiał objaśniający”.
2. W tytule „Zastosowanie i inny materiał objaśniający” podtytuł „Sprawy, które należy przedstawić” zastępuje się podtytułem „Sprawy, które należy zakomunikować”.
3. § A28 otrzymuje brzmienie:
„A28. W zakresie, do którego nie odnoszą się wymogi zawarte w paragrafach 16(a)-(d) i powiązany materiał dotyczący zastosowania, biegły rewident może rozważyć poinformowanie o innych sprawach omówionych lub rozpatrywanych przez kontrolę jakości wykonania zlecenia, jeżeli taka osoba została wyznaczona.”.
4. § A29 wraz z przypisem dolnym otrzymuje brzmienie:
„A29. Od biegłego rewidenta wymaga się, aby przestrzegał stosownych wymogów etycznych włączając te związane z niezależnością, odnoszące się do zleceń badania sprawozdania finansowego*.

* MSB 200 „Ogólne cele niezależnego biegłego rewidenta oraz przeprowadzanie badania zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Badania”, paragraf 14.”.

5. Tytuł Załącznika 1 „Specyficzne wymogi w MSKJ1 i innych MSB odnoszące się do komunikowania się z osobami sprawującymi nadzór” zastępuje się tytułem „Specyficzne wymogi w MSZJ 1 i innych MSB odnoszące się do komunikowania się z osobami sprawującymi nadzór”.
6. W Załączniku 1 „Specyficzne wymogi w MSZJ1 i innych MSB odnoszące się do komunikowania się z osobami sprawującymi nadzór”, o którym mowa w ust. 5 powyżej, wprowadza się następujące zmiany:
 - 1) zdanie „Niniejszy załącznik identyfikuje paragrafy w MSKJ* 1 oraz innych MSB, które wymagają przedstawiania określonych spraw osobom sprawującym nadzór. Lista nie zastępuje rozważenia wymogów i powiązanych z nimi zastosowań i innych materiałów objaśniających zawartych w standardach MSB.” zastępuje się zdaniem wraz z przypisem dolnym „Niniejszy załącznik identyfikuje paragrafy w MSZJ 1* oraz innych MSB, które wymagają przedstawiania konkretnych spraw osobom sprawującym nadzór. Lista nie jest substytutem dla rozważenia wymogów i powiązanych z nimi zastosowania i innego materiału objaśniającego zawartych w standardach MSB.”.

* MSZJ 1 „Zarządzanie jakością dla firm wykonujących badania lub przeglądy sprawozdań finansowych lub zlecenia innych usług atestacyjnych lub pokrewnych”.

- 2) zdanie „MSKJ 1 „Kontrola jakości firm przeprowadzających badania i przeglądy sprawozdań finansowych oraz wykonujących inne zlecenia usług atestacyjnych i pokrewnych” – paragraf 30 a)” zastępuje się zdaniem „MSZJ 1 „Zarządzanie jakością dla firm wykonujących badania lub przeglądy sprawozdań finansowych lub zlecenia innych usług atestacyjnych lub pokrewnych” – paragraf 34(e).”.

§ 7

W Krajowym Standardzie Badania 300 w brzmieniu Międzynarodowego Standardu Badania 300 – „Planowanie badania sprawozdania finansowego”, stanowiącym załącznik nr 1.9 do Uchwały Nr 3430/52a/2019, zmienionym Uchwałą Nr 2272/38a/2022, wprowadza się następujące zmiany:

1. § 1 otrzymuje brzmienie:
 - „1. Międzynarodowy Standard Badania (MSB) dotyczy odpowiedzialności biegłego rewidenta za zaplanowanie badania sprawozdania finansowego. Niniejszy MSB został opracowany w kontekście badań powtarzalnych. Dodatkowe rozważania podczas zlecenia badania wykonywanego po raz pierwszy zidentyfikowano osobno.”.
2. Podtytuł „Rola i rozłożenie w czasie planowania” usuwa się.
3. § 2 otrzymuje brzmienie:
 - „2. Planowanie badania obejmuje ustalenie ogólnej strategii badania dla zlecenia oraz opracowaniu planu badania. Zarządzenie jakością na poziomie zlecenia zgodnie z MSB 220 (zmienionym) w połączeniu z odpowiednim planowaniem zgodnie z niniejszym MSB, przynosi korzyści dla badania sprawozdania finansowego na wiele sposobów, w tym następujące: (zob. par. A0-A3)
 - pomaga biegłemu rewidentowi poświęcić odpowiednią uwagę na ważne obszary badania,

- pomaga biegłemu rewidentowi identyfikować i rozwiązywać na czas ewentualne problemy,
- pomaga biegłemu rewidentowi prawidłowo organizować i kierować zleceniem badania, aby zostało ono wykonane w sposób skuteczny i efektywny,
- pomaga podczas doboru członków zespołu wykonującego zlecenie, o odpowiednich poziomach możliwości i kompetencji, aby zareagować na przewidywane ryzyka oraz podczas właściwego podziału pracy między nimi,
- ułatwia kierowanie i nadzór nad członkami zespołu wykonującego zlecenie oraz przegląd ich pracy,
- pomaga, gdzie ma to zastosowanie, w koordynowaniu wykonanej pracy przez biegłych rewidentów części składowych grupy oraz ekspertów.”.

4. § 6 wraz z przypisami dolnymi otrzymuje brzmienie:

- „6. Biegły rewident podejmuje na początku bieżącego zlecenia badania następujące czynności:
- (a) przeprowadza wymagane przez MSB 220 (zmieniony) procedury dotyczące akceptacji i kontynuacji relacji z klientem oraz zlecenia badania *,
 - (b) ocenia zgodność ze stosownymi wymogami etycznymi, w tym tymi związanymi z niezależnością, zgodnie z MSB 220 (zmienionym), ** oraz
 - (c) ustala zrozumienie warunków zlecenia, wymaganymi przez MSB 210***. (Zob. par. A5-A7)

* MSB 220 (zmieniony) „Zarządzanie jakością dla badania sprawozdania finansowego”, paragrafy 22-24.

** MSB 220 (zmieniony), paragrafy 16-21.

*** MSB 210 „Uzgadnianie warunków zleceń badania”, paragrafy 9-13.”.

5. § 8 – 9 wraz z przypisami dolnymi otrzymują brzmienie:

- „8. Ustalając ogólną strategię badania biegły rewident rozważa informacje uzyskane w ramach przestrzegania wymogów MSB 220 (zmienionego) oraz:
- (a) identyfikuje cechy zlecenia, które określają jego zakres,
 - (b) upewnia się, co do celów sprawozdawczych zlecenia, aby zaplanować rozłożenie badania w czasie i rodzaj wymaganej komunikacji,
 - (c) rozpatruje czynniki, które zgodnie z zawodowym osądem biegłego rewidenta, są znaczące podczas kierowania staraniami zespołu wykonującego zlecenie,
 - (d) rozpatruje wyniki wstępnych działań związanych ze zleceniem i, gdy ma to zastosowanie, czy wiedza uzyskana przez partnera odpowiedzialnego za zlecenie podczas realizacji innych zleceń dla tej jednostki jest stosowna oraz
 - (e) ustala rodzaj, rozłożenie w czasie i zakres zasobów niezbędnych do wykonania zlecenia.* (Zob. par. A8-A11)

9. Biegły rewident opracowuje plan badania, który obejmuje opis:

- (a) charakteru, rozłożenia w czasie i zakresu planowanego kierowania i nadzoru nad członkami zespołu wykonującego zlecenie oraz przeglądu ich pracy, (zob. par. A16-A17)
- (b) rodzaju, rozłożenia w czasie i zakresu planowanych procedur oszacowania ryzyka, określonych w MSB 315 (zmienionym w 2019 r.)**,
- (c) rodzaju, rozłożenia w czasie i zakresu planowanych dalszych procedur badania na poziomie stwierdzeń, określonych w MSB 330***,
- (d) innych planowanych procedur badania, których przeprowadzenie jest wymagane, aby zlecenie było wykonane zgodnie z MSB. (Zob. par. A12-A14)

* MSB 220 (zmieniony), paragraf 25.

** MSB 315 (zmieniony w 2019 r.) „Identyfikacja i oszacowanie ryzyk istotnego zniekształcenia”.

*** MSB 330 „Reakcje biegłego rewidenta na oszacowane ryzyka”.

6. uchyla się § 11.

7. § 12 wraz z przypisami dolnymi otrzymuje brzmienie:

„12. Biegły rewident włącza do dokumentacji badania*:

(a) ogólną strategię badania,

(b) plan badania oraz

(c) wszelkie znaczące zmiany ogólnej strategii badania lub planu badania, dokonane podczas zlecenia badania, w tym znaczące zmiany w charakterze, rozłożeniu w czasie i zakresie planowanego kierowania i nadzoru nad członkami zespołu wykonującego zlecenie oraz przeglądzie ich pracy**, a także powody dla takich zmian. (Zob. par. A18-A21)

* MSB 230 „Dokumentacja badania”, paragrafy 8-11 oraz A6.

** MSB 220 (zmieniony), paragrafy 30 i A91-A92.”.

8. W tytule „Wymogi” podtytuł „Dodatkowe czynności przy zleceniu badania po raz pierwszy” zastępuje się podtytułem „Dodatkowe rozważania podczas zleceń badania wykonywanych po raz pierwszy”.

9. § 13 wraz z przypisem dolnym otrzymuje brzmienie:

„13. Biegły rewident przed rozpoczęciem badania wykonywanego po raz pierwszy podejmuje następujące działania:

(a) wykonuje procedury wymagane przez MSB 220 (zmieniony) dotyczące akceptacji relacji z klientem i zleceń badania* oraz

(b) komunikuje się z poprzednim biegłym rewidentem, gdy nastąpiła zmiana biegłych rewidentów, zgodnie ze stosownymi wymogami etycznymi. (Zob. par. A22)

* MSB 220 (zmieniony), paragrafy 22-24.”.

10. W tytule „Zastosowanie i inny materiał objaśniający” przed podtytułem „Rola i rozłożenie w czasie planowania (Zob. par. 2)” dodaje się § A0 w brzmieniu:

„A0. MSB 220 (zmieniony) dotyczy konkretnych obowiązków biegłego rewidenta dotyczących zarządzania jakością na poziomie zlecenia dla badania sprawozdania finansowego oraz powiązanych obowiązkami partnera odpowiedzialnego za zlecenie. Informacje uzyskane w ramach przestrzegania wymogów MSB 220 (zmienionego) są stosowne dla niniejszego MSB. Na przykład zgodnie z MSB 220 (zmienionym), od partnera odpowiedzialnego za zlecenie wymagane jest ustalenie, że zostały przydzielone lub udostępnione zespołowi wykonującemu zlecenie wystarczające i odpowiednie zasoby, aby wykonać zlecenie, biorąc pod uwagę rodzaj i okoliczności zlecenia badania. Takie ustalenie jest bezpośrednio stosowne podczas ustalania rodzaju, rozłożenia w czasie i zakresu zasobów niezbędnych do wykonania zlecenia w ramach ogólnej strategii, co jest wymagane przez paragraf 8 niniejszego MSB.”.

11. § A1 wraz z przypisem dolnym otrzymuje brzmienie:

„A1. Rodzaj i zakres czynności planowania różni się w zależności od wielkości i złożoności jednostki, wcześniejszych doświadczeń z tą jednostką kluczowych członków zespołu wykonującego zlecenie i zmian okoliczności, jakie nastąpiły podczas zlecenia badania. Planując badanie biegły rewident może skorzystać z technik i narzędzi zarządzania projektem. MSB 220 (zmieniony)* opisuje w jaki sposób takie techniki i narzędzia mogą wspierać zespół wykonujący zlecenie w zarządzaniu jakością zlecenia.

* MSB 220 (zmieniony), paragrafy A73-A74.”.

12. § A3 otrzymuje brzmienie:

„A3. Biegły rewident może zdecydować się na omówienie z kierownikiem jednostki elementów planowania, aby pomóc biegłemu rewidentowi zarządzać i zapewnić jakość na poziomie zlecenia (na przykład, aby skoordynować niektóre zaplanowane procedury badania z pracą personelu jednostki). Mimo, że często takie omówienie ma miejsce, ogólna strategia badania oraz plan badania pozostają odpowiedzialnością biegłego rewidenta. Podczas omawiania spraw zawartych w ogólnej strategii badania lub planie badania, wymagana jest staranność, aby nie podważać skuteczności badania. Na przykład omawianie rodzaju i rozłożenia w czasie szczegółowych procedur badania z kierownikiem jednostki może podważyć skuteczność badania poprzez uczynienie procedur badania zbyt przewidywalnymi.”.

13. § A5 – A7 otrzymują brzmienie:

„A5. Przeprowadzenie określonych w paragrafie 6 wstępnych czynności dotyczących zlecenia na początku bieżącego zlecenia badania pomaga biegłemu rewidentowi w zidentyfikowaniu i ocenie zdarzeń lub okoliczności, które mogłyby niekorzystnie wpłynąć na zdolność biegłego rewidenta do zarządzania i zapewnienia jakości na poziomie zlecenia zgodnie z MSB 220 (zmienionym).

A6. Przeprowadzenie tych wstępnych czynności dotyczących zlecenia umożliwia biegłemu rewidentowi zaplanowanie zlecenia badania w celu na przykład:

- zachowania niezbędnej niezależności i zdolności wykonania zlecenia,
- ustalenia, że nie ma zastrzeżeń do uczciwości kierownika jednostki, co może wpływać na chęć biegłego rewidenta do kontynuacji zlecenia,
- ustalenia, że nie ma nieporozumień z klientem co do warunków zlecenia.

A7. Wykonanie wstępnych procedur dotyczących zarówno kontynuacji relacji z klientem, jak i oceny stosownych wymogów etycznych (w tym niezależności) na początku bieżącego zlecenia badania oznacza, że zostały one ukończone przed wykonaniem innych znaczących czynności dla bieżącego zlecenia badania. Dla kontynuowanych zleceń badania, takie wstępne procedury często dzieją się krótko po zakończeniu poprzedniego badania (lub w powiązaniu z nim).”.

14. W tytule „Zastosowanie i inny materiał objaśniający” podtytuł „Planowanie czynności” zastępuje się podtytułem „Czynności planowania”.

15. § A8 otrzymuje brzmienie:

„A8. Proces ustalania ogólnej strategii badania, pod warunkiem zakończenia procedur oszacowania ryzyka przez biegłego rewidenta, może obejmować takie sprawy jak:

- rodzaj zasobów (ludzkich, technologicznych lub intelektualnych) do alokacji na poszczególne obszary badania. Na przykład alokowanie doświadczonych członków zespołu do badania obszarów wysokiego ryzyka lub przydzielenie ekspertów w reakcji na skomplikowane sprawy,
- wielkość zasobów przydzielanych do poszczególnych obszarów badania. Na przykład liczba członków zespołu przydzielonych do uczestniczenia w fizycznym spisie z natury zapasów w wielu lokalizacjach, zakres przeglądu pracy innych biegłych rewidentów w przypadku badań grupy lub budżet badania w godzinach, aby przydzielić je do obszarów wysokiego ryzyka,
- kiedy zasoby te mają zostać alokowane, czy na etapie badania wstępnego, czy w kluczowych, rozstrzygających datach oraz
- w jaki sposób zasoby są kierowane, nadzorowane lub wykorzystywane. Na przykład gdy oczekiwane jest, aby odbyły się spotkanie informacyjne i spotkanie podsumowujące zespołu, w jaki sposób oczekiwane jest wykonanie przeglądu przez partnera odpowiedzialnego za zlecenie i kierownika (na przykład na miejscu lub zdalnie).”.

16. Po § A8 dodaje się § A8A w brzmieniu:

„A8A. MSB 220 (zmieniony) zawiera wymogi i wytyczne co do zasobów zlecenia i wykonania zlecenia (w tym kierowania i nadzoru nad członkami zespołu wykonującego zlecenie oraz przeglądu ich pracy).”.

17. § A16 wraz z przypisem dolnym otrzymuje brzmienie:

„A16. MSB 220 (zmieniony) dotyczy odpowiedzialności partnera odpowiedzialnego za zlecenie za rodzaj, rozłożenie w czasie i zakres kierowania i nadzoru nad członkami zespołu wykonującego zlecenie oraz przegląd ich pracy.*

* MSB 220 (zmieniony), paragrafy 29-31.”.

18. W tytule „Zastosowanie i inny materiał objaśniający” skreśla się podtytuł ”Rozważania specyficzne dla mniejszych jednostek”.

19. uchyla się § A17.

20. § A18 otrzymuje brzmienie:

„A18. Dokumentacja ogólnej strategii badania jest zapisem kluczowych decyzji podczas zarządzania jakością na poziomie zlecenia oraz środkiem do przekazania znaczących spraw zespołowi wykonującemu zlecenie. Na przykład, biegły rewident może streścić ogólną strategię badania w formie memorandum zawierającej kluczowe decyzje dotyczące ogólnego zakresu, rozłożenia w czasie i prowadzenia badania.”.

21. Po § A20 dodaje się § A20A w brzmieniu:

„A20A. Dokumentacja kierowania i nadzoru nad członkami zespołu wykonującego zlecenie oraz przegląd ich pracy zgodnie z MSB 220 (zmienionym) może także dostarczyć zapisu znaczących zmian w planowanym rodzaju, rozłożeniu w czasie i zakresie kierowania, nadzoru i przeglądu.”.

22. W tytule „Zastosowanie i inny materiał objaśniający” podtytuł „Dodatkowe rozważania przy zleceniach badania po raz pierwszy (Zob. par. 13)” zastępuje się podtytułem „Dodatkowe rozważania podczas zleceń badania wykonywanych po raz pierwszy (Zob. par. 13)”.
23. § A22 wraz z przypisem dolnym otrzymuje brzmienie:
„A22. Zamiar i cel planowania badania są takie same zarówno, gdy badanie jest pierwszym, jak i powtarzającym się zleceniem. Jednakże dla pierwszego badania może być konieczne rozszerzenie przez biegłego rewidenta czynności planowania, ponieważ zazwyczaj biegły rewident nie posiada wcześniejszego doświadczenia dotyczącego danej jednostki, branego pod uwagę podczas planowania powtarzających się zleceń. Dla zlecenia pierwszego badania, dodatkowe sprawy, które biegły rewident może rozważyć ustalając ogólną strategię badania i plan badania obejmują następujące:
- ustalenia dokonane z poprzednim biegłym rewidentem, na przykład, przegląd dokumentacji roboczej poprzedniego biegłego rewidenta, jeżeli nie zabraniają tego przepisy prawa lub regulacja,
 - wszystkie znaczące kwestie (w tym stosowanie zasad rachunkowości lub rewizji finansowej i standardów sprawozdawczości finansowej) omawiane z kierownictwem w związku z wyborem biegłego rewidenta po raz pierwszy, komunikacja dotycząca tych spraw z osobami sprawującymi nadzór i w jaki sposób te sprawy wpływają na ogólną strategię badania i plan badania,
 - procedury badania niezbędne do uzyskania wystarczających i odpowiednich dowodów badania dotyczących stanów początkowych*,
 - inne reakcje zaprojektowane i wdrożone przez firmę dla zleceń badania po raz pierwszy (np.: system zarządzania jakością firmy może obejmować reakcje wymagające innego partnera lub osoby posiadającej odpowiednie umocowanie do przeglądu ogólnej strategii badania przed rozpoczęciem znaczących procedur lub przeglądu sprawozdań przed ich wydaniem).

* MSB 510 „Zlecenia badania po raz pierwszy – stany początkowe”.

24. Tytuł Załącznika „Rozważania dotyczące ustalania ogólnej strategii badania” zastępuje się tytułem „Rozważania podczas ustalania ogólnej strategii badania”.
25. W Załączniku „Rozważania podczas ustalania ogólnej strategii badania”, o którym mowa w ust. 24 powyżej, wprowadza się następujące zmiany:
- 1) zdanie „Załącznik zawiera przykłady spraw, które biegły rewident może rozważyć przy ustalaniu ogólnej strategii badania. Wiele z tych spraw będzie miało również wpływ na szczegółowy plan badania biegłego rewidenta. Przykłady udostępniają szeroki zakres spraw odpowiednich w wielu zleceniach. O ile, niektóre zagadnienia przywołane poniżej, mogą być wymagane przez inne MSB, to nie wszystkie z nich są odpowiednie dla każdego zlecenia badania, a poniższy wykaz nie jest koniecznie kompletny.” otrzymuje brzmienie „Załącznik zawiera przykłady spraw, które biegły rewident może rozważyć podczas zarządzania jakością na poziomie zlecenia. Wiele z tych spraw będzie miało wpływ na ogólną strategię badania biegłego rewidenta i szczegółowy plan badania. Przedstawione przykłady pokrywają szeroki zakres spraw mających zastosowanie do wielu zleceń. O ile, niektóre sprawy przywołane poniżej, mogą być wymagane przez inne MSB, to nie wszystkie sprawy są stosowne dla każdego zlecenia badania, a lista niekoniecznie jest kompletna.”;

- 2) w podtytule „Rodzaj, rozłożenie w czasie i zakres zasobów” punkty otrzymują brzmienie:
- Zasoby ludzkie, technologiczne i intelektualne przydzielone lub udostępnione dla zlecenia (np.: przydzielenie zespołu wykonującego zlecenie oraz przydzielenie prac rewizyjnych członkom zespołu, w tym przydzielenie odpowiednio doświadczonych członków zespołu do obszarów, gdzie mogą być podwyższone ryzyka istotnego zniekształcenia).
 - Sporządzenie budżetu zlecenia, w tym rozważenie odpowiedniej ilości czasu zarezerwowanego na obszary, gdzie mogą być podwyższone ryzyka istotnego zniekształcenia.”.

§ 8

W Krajowym Standardzie Badania 315 (Zmieniony w 2022 r.) w brzmieniu Międzynarodowego Standardu Badania (PL) 315 (zmienionego w 2019 r.) – „Identyfikacja i oszacowanie ryzyka istotnego zniekształcenia”, stanowiącym załącznik nr 1 do Uchwały Nr 2272/38a/2022, wprowadza się następujące zmiany:

1. W tytule „Zastosowanie i inny materiał objaśniający” podtytuł „Procedury oszacowania ryzyka i związane z tym czynności (Zob. par. 13–18)” zastępuje się podtytułem „Procedury oszacowania ryzyka i związane z tym działania”.
2. W tytule „Zastosowanie i inny materiał objaśniający” w podtytule „Procedury oszacowania ryzyka i związane z tym działania” śródtytuł „Informacje z innych źródeł (Zob. par. 15)” zastępuje się śródtytułem „Informacje z innych źródeł”.
3. § A38 wraz z przypisem dolnym otrzymuje brzmienie:
„A38. Inne stosowne źródła informacji obejmują:
 - procedury biegłego rewidenta dotyczące akceptacji lub kontynuacji relacji z klientem lub zlecenia badania, zgodnie z MSB 220 (zmienionym), wraz z wyciągniętymi na ich podstawie wnioskami*;
 - inne zlecenia wykonane dla jednostki przez partnera odpowiedzialnego za zlecenie – KBR. Partner odpowiedzialny za zlecenie – KBR mógł uzyskać wiedzę stosowną dla badania, w tym na temat jednostki i jej otoczenia, podczas wykonywania innych zleceń dla jednostki. Takie zlecenia mogą obejmować zlecenia uzgodnionych procedur lub inne zlecenia badania lub usług atestacyjnych, w tym zlecenia dotyczące dodatkowych wymogów sprawozdawczych w danym systemie prawnym.”.

* MSB 220 (zmieniony) „Zarządzanie jakością dla badania sprawozdania finansowego”, paragrafy 22-24.

4. § A69 wraz z przypisem dolnym otrzymuje brzmienie:
„A69. Branża, w której działa jednostka może powodować konkretne ryzyka istotnego zniekształcenia wynikające z charakteru działalności lub stopnia regulacji.

Przykład:

W branży budowlanej kontrakty długoterminowe mogą obejmować znaczące szacunki przychodów i kosztów, które powodują ryzyka istotnego zniekształcenia. W takich przypadkach ważne jest, aby w skład zespołu wykonującego zlecenie włączyć członków posiadających odpowiednie kompetencje i możliwości*.

* MSB 220 (zmieniony), paragrafy 25-28.”.

5. W tytule „Zastosowanie i inny materiał objaśniający” w podtytule „Identyfikacja i oszacowanie ryzyk istotnego zniekształcenia” śródtytuł „Dlaczego określone są znaczące ryzyka oraz konsekwencje dla badania” zastępuje się śródtytułem „Dlaczego ustalane są znaczące ryzyka oraz konsekwencje dla badania”.

6. § A218 wraz z przypisami dolnymi otrzymuje brzmienie:

„A218. Ustalenie znaczących ryzyk umożliwia biegłemu rewidentowi skoncentrowanie większej uwagi na tych ryzykach, które znajdują się w górnej granicy zakresu ryzyka nieodłącznego, poprzez realizację pewnych wymaganych reakcji, w tym:

- wymaga się, aby kontrole, które odnoszą się do znaczących ryzyk zostały zidentyfikowane zgodnie z paragrafem 26(a)(i), wraz z wymogiem oceny, czy kontrola została zaprojektowana skutecznie i wdrożona zgodnie z paragrafem 26(d),
- MSB 330 wymaga, aby kontrole odnoszące się do znaczących ryzyk zostały przetestowane w bieżącym okresie (gdy biegły rewident zamierza polegać na skuteczności działania takich kontroli) oraz, aby zaplanowano i przeprowadzono procedury wiarygodności, które specyficznie odpowiadają na zidentyfikowane znaczące ryzyko^{*},
- MSB 330 wymaga, aby biegły rewident uzyskał tym bardziej przekonujące dowody badania, im wyższe jest oszacowanie ryzyka przez biegłego rewidenta^{**},
- MSB 260 (zmieniony) wymaga komunikowania się z osobami sprawującymi nadzór w sprawie znaczących ryzyk zidentyfikowanych przez biegłego rewidenta^{***},
- MSB 701 wymaga, aby biegły rewident uwzględnił znaczące ryzyka przy ustalaniu tych zagadnień, które wymagały znaczącej uwagi biegłego rewidenta, a które mogą być kluczowymi sprawami badania^{****},
- terminowy przegląd dokumentacji badania przez partnera odpowiedzialnego za zlecenie na odpowiednich etapach podczas badania pozwala na terminowe rozwiązanie znaczących zagadnień, w tym znaczących ryzyk, w sposób zadowalający dla partnera odpowiedzialnego za zlecenie w dniu sporządzenia sprawozdania z badania lub przed tym dniem^{*****},
- MSB 600 wymaga większego zaangażowania ze strony partnera odpowiedzialnego za badanie grupy – KBR, jeśli znaczące ryzyko dotyczy części składowej w badaniu grupy oraz, aby zespół przeprowadzający badanie grupy ukierunkował prace wymagane do wykonania przez biegłego rewidenta części składowej w ramach danej części składowej^{*****}.

* MSB 330, paragrafy 15 i 21.

** MSB 330, paragraf 7(b).

*** MSB 260 (zmieniony), paragraf 15.

**** MSB 701, „Przedstawienie kluczowych spraw badania w sprawozdaniu biegłego rewidenta”, paragraf 9.

***** MSB 220 (zmieniony), paragrafy 32 i A87-A89.

***** MSB 600, paragrafy 30 i 31.”.

W Krajowym Standardzie Badania 500 w brzmieniu Międzynarodowego Standardu Badania 500 – „Dowody badania”, stanowiącym załącznik nr 1.15 do Uchwały Nr 3430/52a/2019, zmieniony Uchwałą Nr 1107/15a/2020 oraz Uchwałą Nr 2272/38a/2022, wprowadza się następujące zmiany:

1. § 5 wraz z przypisami dolnymi otrzymuje brzmienie:

„5. Dla celów niniejszego MSB następujące pojęcia mają znaczenie przypisane poniżej:

- (a) Dokumentacja księgową – zapisy w księgach i źródłowe dowody księgowe, takie jak czeki i zapisy elektronicznych transferów środków pieniężnych; faktury; umowy; zapisy w księdze głównej i księgach pomocniczych, zapisy w dzienniku i inne korekty sprawozdania finansowego nieodzwoiercedlone w zapisach dziennika; oraz dokumentacja taka jak arkusze robocze i kalkulacyjne wspomagające rozliczanie kosztów, obliczenia, uzgodnienia i ujawnienia.
- (b) Odpowiedniość (dowodów badania) – miara jakości dowodów badania, tj. ich stosowności i wiarygodności w zapewnianiu uzasadnienia dla wniosków stanowiących podstawę opinii biegłego rewidenta.
- (c) Dowody badania – informacje wykorzystywane przez biegłego rewidenta w trakcie formułowania wniosków stanowiących podstawę opinii biegłego rewidenta; dowody badania obejmują zarówno informacje zawarte w dokumentacji księgowej, stanowiącej podstawę sporządzenia sprawozdania finansowego jak również informacje uzyskane z innych źródeł.
- (d) Zewnętrzne źródło informacji – zewnętrzna osoba lub organizacja, dostarczająca informacje, które zostały wykorzystane przez jednostkę podczas sporządzenia sprawozdania finansowego, lub które zostały uzyskane przez biegłego rewidenta jako dowody badania, gdy takie informacje nadają się do wykorzystania przez szerokie grono użytkowników. Gdy informacje zostały dostarczone przez osobę lub organizację, występującą w charakterze eksperta kierownictwa, organizacji usługowej*, lub eksperta biegłego rewidenta**, taka osoba lub organizacja nie są postrzegane jako zewnętrzne źródło informacji w odniesieniu do tej określonej informacji. (Zob. par. A1-A4)
- (e) Ekspert kierownictwa – osoba lub organizacja posiadająca specjalistyczną wiedzę w dziedzinie innej niż rachunkowość lub rewizja finansowa, której praca w tej dziedzinie jest wykorzystywana przez jednostkę przy sporządzaniu sprawozdania finansowego.
- (f) Wystarczalność (dowodów badania) – miara ilości dowodów badania. Na liczbę niezbędnych dowodów badania wpływa dokonane przez biegłego rewidenta oszacowanie ryzyk istotnego zniekształcenia, jak również jakość samych dowodów badania.

* MSB 402 „Okoliczności wymagające uwzględnienia przy badaniu jednostki korzystającej z organizacji usługowej”, paragraf 8.

** MSB 620 „Wykorzystanie pracy eksperta biegłego rewidenta”, paragraf 6”.

2. § 6 wraz z przypisem dolnym otrzymuje brzmienie:

„6. Biegły rewident projektuje* i przeprowadza procedury badania, które są odpowiednie w danych okolicznościach w celu uzyskania wystarczających i odpowiednich dowodów badania. (Zob. par. A5-A29)

* Uw. tłum. – Stosowane w każdym MSB w części określającej wymogi sformułowanie auditor shall + czynność przetłumaczono na język polski za pomocą czasu teraźniejszego, biegły rewident wykonuje czynność, zgodnie z konwencją tłumaczeniową przyjętą w Unii Europejskiej. Niezastosowanie formy nakazowej przez użycie słów musi, ma, powinien itp. nie zmienia faktu, że wyrażona w ten sposób

czynność wskazuje na zobowiązanie biegłego rewidenta do jej wykonania, a zwolnienie od tego wymogu może nastąpić jedynie w sposób przewidziany w danym MSB.”.

3. § 7 otrzymuje brzmienie:

„7. Przy projektowaniu i przeprowadzaniu procedur badania biegły rewident rozważa stosowność i wiarygodność informacji, które będą wykorzystane jako dowody badania, w tym informacje uzyskane z zewnętrznego źródła informacji. (Zob. par. A30- A44).”.
4. § 8 otrzymuje brzmienie:

„8. Jeżeli informacje, które będą wykorzystane jako dowody badania zostały przygotowane z wykorzystaniem pracy eksperta kierownictwa, biegły rewident, uwzględniając znaczenie pracy eksperta dla celów biegłego rewidenta: (zob. par. A45- A47)

 - (a) ocenia kompetencje, umiejętności i obiektywizm eksperta, (zob. par. A48-A54)
 - (b) uzyskuje zrozumienie pracy eksperta, oraz (zob. par. A55-A58)
 - (c) ocenia odpowiedniość pracy eksperta jako dowodu badania dla danego stwierdzenia. (Zob. par. A59)”.
5. § 9 otrzymuje brzmienie:

„9. Wykorzystując informacje przygotowane przez jednostkę, biegły rewident ocenia, czy informacje te są wystarczająco wiarygodne dla celów biegłego rewidenta, w tym, jeśli jest to konieczne w danych okolicznościach:

 - (a) uzyskując dowody badania dotyczące dokładności i kompletności tych informacji, oraz (zob. par. A60-A61)
 - (b) dokonując oceny czy informacje te są wystarczająco precyzyjne i szczegółowe dla celów biegłego rewidenta. (Zob. par. A62)”.
6. § 10 otrzymuje brzmienie:

„10. Przy projektowaniu testów kontroli oraz testów szczegółowych, biegły rewident określa sposoby wyboru pozycji do testowania tak, aby były one skuteczne w osiągnięciu celu procedury badania. (Zob. par. A63-A67)”.
7. § 11 otrzymuje brzmienie:

„11. Jeżeli:

 - (a) dowody badania uzyskane z jednego źródła są niespójne z dowodami uzyskanymi z innego źródła, lub
 - (b) biegły rewident ma wątpliwości co do wiarygodności informacji, które mają być wykorzystane jako dowody badania, biegły rewident określa, jakie modyfikacje lub uzupełnienia w procedurach badania są konieczne do rozwiązania tej sprawy, oraz rozważa wpływ tej sprawy, o ile taki występuje, na inne aspekty badania. (Zob. par. A68)”.
8. W tytule „Zastosowanie i inny materiał objaśniający” podtytuł „Zewnętrzne źródło informacji (Zob. par. 5(cA)) zastępuje się podtytułem „Zewnętrzne źródło informacji (Zob. par. 5d)”.
9. § od A1a do A1d w brzmieniu dotychczasowym otrzymują numery kolejno od A1 do A4.
10. Dotychczasowemu § A1 nadaje się numer A5 i otrzymuje on wraz z przypisem dolnym brzmienie:

„A5. Dowody badania są niezbędne w celu poparcia opinii i sprawozdania biegłego rewidenta. Mają one charakter łączny i uzyskiwane są przede wszystkim z procedur badania przeprowadzonych w toku badania. Mogą one jednak również obejmować informacje uzyskane z innych źródeł, takich jak poprzednie badania (pod warunkiem, że biegły rewident ocenił, czy takie informacje są nadal stosowne i wiarygodne jako dowody badania dla bieżącego badania)* lub poprzez informacje uzyskane przez firmę podczas akceptacji lub kontynuacji relacji z klientem lub zlecenia. Dodatkowo, dokumentacja księgową jednostki i inne źródła wewnątrz jednostki są ważnymi źródłami dowodów badania. Informacje, które mogą być wykorzystane jako dowody badania, mogły zostać przygotowane z wykorzystaniem pracy eksperta powołanego przez kierownika jednostki lub uzyskane z zewnętrznego źródła informacji. Dowody badania obejmują zarówno informacje, które wspierają i potwierdzają stwierdzenia kierownictwa, jak i wszelkie informacje, które są sprzeczne z takimi stwierdzeniami. Ponadto w niektórych przypadkach brak informacji (na przykład odmowa przekazania przez kierownictwo żądanego oświadczenia) jest wykorzystywany przez biegłego rewidenta, a zatem stanowi również dowód badania.

* MSB 315 (zmieniony w 2019 r.), paragraf 16.”.

11. § od A2 do A10 w brzmieniu dotychczasowym otrzymują numery kolejno od A6 do A14.
12. Dotychczasowemu § A11 nadaje się numer A15 i otrzymuje on wraz z przypisem dolnym brzmienie:

„A15. Procedury badania opisane w paragrafach A18-A29 poniżej mogą być wykorzystane jako procedury oszacowania ryzyka, testy kontroli lub procedury wiarygodności, w zależności od kontekstu, w jakim są zastosowane przez biegłego rewidenta. Jak wyjaśniono w MSB 330, dowody badania uzyskane podczas poprzednich badań mogą, w pewnych okolicznościach, dostarczać stosownych dowodów badania, jeżeli biegły rewident przeprowadza procedury badania służące ustaleniu ich dalszej przydatności.*

* MSB 330, paragraf A35.”.

13. § od A12 do A25 w brzmieniu dotychczasowym otrzymują numery kolejno od A16 do A29.
14. Dotychczasowemu § A26 nadaje się numer A30 i otrzymuje on brzmienie:
- „A30. Jak wskazano w paragrafie A5, podczas gdy dowody badania są zasadniczo uzyskiwane z procedur badania wykonanych podczas badania, mogą one obejmować również informacje uzyskane z innych źródeł, na przykład wcześniejsze badania poprzez informacje uzyskane przez firmę podczas akceptacji lub kontynuacji relacji z klientem lub zlecenia oraz poprzez przestrzeganie pewnych dodatkowych obowiązków wynikających z przepisów prawa, regulacji i stosownych wymogów etycznych (na przykład dotyczących naruszenia przez jednostkę przepisów prawa i regulacji). Na jakość wszystkich dowodów badania wpływa stosowność i wiarygodność informacji, na których opierają się dowody.”.
15. § od A27 do A34c w brzmieniu dotychczasowym otrzymują numery kolejno od A31 do A41.
16. Dotychczasowemu § A34d nadaje się numer A42 i otrzymuje on wraz z przypisami dolnymi brzmienie:
- „A42. Rodzaj i zakres rozważań biegłego rewidenta uwzględnia oszacowane ryzyko istotnego zniekształcenia na poziomie stwierdzeń w odniesieniu, do których wykorzystanie

zewnętrznych źródeł informacji jest odpowiednie, stopień, w jakim wykorzystanie tych informacji jest odpowiednie mając na uwadze przyczyny oszacowania ryzyka istotnego zniekształcenia oraz ewentualność, że dane z zewnętrznego źródła informacji mogą nie być wiarygodne (na przykład, czy pochodzą one z wiarygodnego źródła). W oparciu o rozważania biegłego rewidenta spraw opisanych w paragrafie A39, biegły rewident może ustalić, że niezbędne jest dalsze zrozumienie jednostki i jej otoczenia, w tym jej kontroli wewnętrznej, zgodnie z MSB 315, lub że dalsze procedury badania, zgodnie z, gdy ma to zastosowanie, MSB 330* oraz MSB 540 (zmienionym)** , są odpowiednie w danych okolicznościach, aby stanowić reakcję na oszacowane ryzyka istotnego zniekształcenia dotyczące wykorzystania informacji z zewnętrznego źródła informacji. Takie procedury mogą obejmować:

- Przeprowadzenie porównania informacji uzyskanych z zewnętrznego źródła informacji z informacjami uzyskanymi z alternatywnego, niezależnego źródła informacji,
- gdy ma to znaczenie dla rozważenia wykorzystania zewnętrznego źródła informacji przez kierownictwo, uzyskanie zrozumienia kontroli, jaką ustanowiło kierownictwo dla potrzeb rozważenia wiarygodności informacji z zewnętrznych źródeł informacji oraz potencjalnie przetestowanie operacyjnej skuteczności takich kontroli,
- wykonywanie procedur prowadzących do uzyskania informacji z zewnętrznego źródła informacji w celu zrozumienia procesów, technik i założeń dla potrzeb identyfikacji, zrozumienia i, gdy to odpowiednie, przetestowanie operacyjnej skuteczności odnośnych kontroli.

* MSB 330, paragraf 6.

** MSB 540 (zmieniony), paragraf 30.”.

17. § od A34e do A58 w brzmieniu dotychczasowym otrzymują numery kolejno od A43 do A68.

§ 10

W Krajowym Standardzie Badania 540 (Z) w brzmieniu Międzynarodowego Standardu Badania 540 (Zmienionego) – „Badanie szacunków księgowych i powiązanych ujawnień”, stanowiącym załącznik nr 1.21 do Uchwały Nr 3430/52a/2019, zmienionym Uchwałą Nr 1107/15a/2020 oraz Uchwałą Nr 2272/38a/2022, zdanie „rodzaj szacunków księgowych dla określonego rodzaju działalności lub branży (na przykład złoża mineralne, aktywa rolnicze, skomplikowane instrumenty finansowe, zobowiązania z tytułu umów ubezpieczeniowych),” w § A61 otrzymuje brzmienie ”rodzaj szacunków księgowych dla określonego rodzaju działalności lub branży (na przykład złoża mineralne, aktywa rolnicze, skomplikowane instrumenty finansowe, zobowiązania z tytułu umów ubezpieczeniowych),”.

§ 11

W Krajowym Standardzie Badania 600 w brzmieniu Międzynarodowego Standardu Badania 600 – „Szczególne rozważania – badania skonsolidowanych sprawozdań finansowych (w tym praca biegłych rewidentów części składowych grupy)”, stanowiącym załącznik nr 1.26 do Uchwały Nr 3430/52a/2019, zmienionym Uchwałą Nr 2272/38a/2022, wprowadza się następujące zmiany:

1. § 4 – 5 wraz z przypisami dolnymi otrzymują brzmienie:
 - „4. Zgodnie z MSB 220 (zmienionym),* od partnera odpowiedzialnego za badanie grupy wymagane jest ustalenie, że osoby wykonujące zlecenie badania grupy, w tym biegli rewidenci części składowych grupy, posiadają łącznie odpowiednie kompetencje i możliwości, w tym wystarczającą ilość czasu. Partner odpowiedzialny za badanie grupy

jest także odpowiedzialny za wyznaczenie kierunku i nadzorowanie członków zespołu wykonującego zlecenie dla grupy oraz przegląd ich pracy**.

5. Partner odpowiedzialny za badanie grupy stosuje wymogi MSB 220 (zmienionego) niezależnie od tego, czy prace dotyczące informacji finansowych części składowej grupy wykonuje zespół wykonujący zlecenie dla grupy czy biegły rewident części składowej grupy. Niniejszy MSB pomaga partnerowi odpowiedzialnemu za badanie grupy w wypełnieniu wymogów MSB 220 (zmienionego), gdy biegli rewidenti części składowych grupy wykonują prace związane z informacjami finansowymi części składowych grupy.

* MSB 220 (zmieniony) „Zarządzanie jakością dla badania sprawozdania finansowego”, paragrafy 25-26.

** MSB 220 (zmieniony), paragrafy 29-31.”.

2. § 12 otrzymuje brzmienie:

„12. Stosując MSB 220 (zmieniony), partner odpowiedzialny za badanie grupy ustala, czy racjonalne jest oczekiwanie, że w związku z procesem konsolidacji oraz informacjami finansowymi części składowych grupy uzyskane zostaną wystarczające i odpowiednie dowody badania, na których można oprzeć opinię z badania grupy. W tym celu zespół wykonujący zlecenie dla grupy uzyskuje zrozumienie grupy, jej części składowych i ich otoczenia wystarczające do tego, aby zidentyfikować części składowe grupy, które prawdopodobnie mogą być znaczącymi częściami składowymi grupy. Gdy biegli rewidenti części składowych grupy będą wykonywać prace dotyczące informacji finansowych takich części składowych grupy, partner odpowiedzialny za badanie grupy ocenia, czy zespół wykonujący zlecenie dla grupy będzie w stanie zaangażować się w prace wykonywane przez biegłych rewidentów części składowych grupy w zakresie koniecznym do uzyskania wystarczających i odpowiednich dowodów badania. (Zob. par. A10-A12)”.

§ 12

W Krajowym Standardzie Badania 610 (Z) w brzmieniu Międzynarodowego Standardu Badania 610 (zmienionego w 2013 r.) – „Wykorzystanie pracy audytorów wewnętrznych”, stanowiącym załącznik nr 1.27 do Uchwały Nr 3430/52a/2019, zmienionym Uchwałą Nr 2272/38a/2022, wprowadza się następujące zmiany:

1. § 34 wraz z przypisami dolnymi otrzymuje brzmienie:

„34. Biegły rewident kieruje, nadzoruje i dokonuje przeglądu pracy wykonanej przez audytorów wewnętrznych podczas zlecenia zgodnie z MSB 220 (zmienionym)*. Podczas dokonywania tego:

- (a) charakter, rozłożenie w czasie i zakres kierowania, nadzoru oraz przeglądu uwzględniają, że audytorzy wewnętrzni nie są niezależni od jednostki i odpowiadają wynikowi oceny czynników opisanych w paragrafie 29 niniejszego MSB, oraz
- (b) procedury przeglądu obejmują sprawdzenie przez biegłego rewidenta bazowych dowodów badania dla niektórych prac wykonanych przez audytorów wewnętrznych.

Kierowanie, nadzór i przegląd przez biegłego rewidenta pracy wykonanej przez audytorów wewnętrznych są wystarczające do tego, aby biegły rewident ustalił, że audytorzy wewnętrzni uzyskali wystarczające i odpowiednie dowody badania, aby poprzeć wnioski oparte na tej pracy. (Zob. par. A40-A41)

* MSB 220 (zmieniony) „Zarządzanie jakością dla badania sprawozdania finansowego”.”.

2. § A11 otrzymuje brzmienie:

„A11. Czynniki, które mogą wpływać na ustalanie przez biegłego rewidenta, czy funkcja audytu wewnętrznego stosuje systematyczne i metodyczne podejście, obejmują:

- istnienie, adekwatność i wykorzystanie udokumentowanych procedur audytu wewnętrznego lub wytycznych obejmujących takie obszary, jak oszacowanie ryzyka, plany pracy, dokumentacja i sprawozdawczość, których rodzaj i zakres są proporcjonalne do rozmiaru i okoliczności jednostki,
- czy funkcja audytu wewnętrznego posiada odpowiednie polityki i procedury kontroli jakości, na przykład polityki i procedury, które miałyby zastosowanie w przypadku funkcji audytu wewnętrznego (takie jak te dotyczące przywództwa, zarządzania zasobami ludzkimi oraz wykonywania zadań) lub wymogi kontroli jakości opisane w standardach opracowanych przez stosowne organizacje zawodowe dla audytorów wewnętrznych. Takie organizacje mogą także ustanawiać inne odpowiednie wymogi, takie jak przeprowadzanie okresowych zewnętrznych ocen jakości.”.

§ 13

W Krajowym Standardzie Badania 620 w brzmieniu Międzynarodowego Standardu Badania 620 – „Wykorzystanie pracy eksperta biegłego rewidenta”, stanowiącym załącznik nr 1.28 do Uchwały Nr 3430/52a/2019, zmienionym Uchwałą Nr 2272/38a/2022, wprowadza się następujące zmiany:

1. § 2 wraz z przypisami dolnymi otrzymuje brzmienie:

„2. Niniejszy MSB nie dotyczy:

- (a) sytuacji, gdy w skład zespołu wykonującego zlecenie wchodzi osoba posiadająca specjalistyczną wiedzę w wyspecjalizowanym obszarze rachunkowości lub rewizji finansowej albo zespół przeprowadza konsultacje z taką osobą lub organizacją, czego dotyczy MSB 220 (zmieniony)*, lub
- (b) gdy biegły rewident wykorzystuje pracę osoby lub organizacji posiadającej specjalistyczną wiedzę w dziedzinie innej niż rachunkowość lub rewizja finansowa, których praca w tej dziedzinie jest wykorzystywana przez jednostkę jako wsparcie przy sporządzaniu sprawozdania finansowego (ekspert kierownictwa), czego dotyczy MSB 500**.

* MSB 220 (zmieniony) „Zarządzanie jakością dla badania sprawozdania finansowego”, paragraf A19.

** MSB 500 „Dowody badania”, paragrafy A45-A59.”.

2. § 8 otrzymuje brzmienie:

„8. Rodzaj, rozłożenie w czasie i zakres procedur biegłego rewidenta odnoszących się do wymogów z paragrafów 9-13 niniejszego MSB będzie się różnił w zależności od okoliczności. Ustalając rodzaj, rozłożenie w czasie i zakres tych procedur, biegły rewident rozważa sprawy obejmujące: (zob. par. A10)

- (a) rodzaj sprawy, której dotyczy praca eksperta,
- (b) ryzyka istotnego zniekształcenia w sprawie, której dotyczy praca tego eksperta,
- (c) znaczenie pracy tego eksperta w kontekście badania,
- (d) wiedzę biegłego rewidenta oraz jego doświadczenie z wcześniej wykonaną przez tego eksperta pracą,
- (e) czy ekspert ten podlega systemowi zarządzania jakością firmy biegłego rewidenta. (Zob. par. A11-A13)”.

3. § A6-A7 wraz z przypisami dolnymi otrzymują brzmienie:

„A6. Jeżeli sporządzanie sprawozdania finansowego obejmuje wykorzystanie specjalistycznej wiedzy z dziedziny innej niż rachunkowość, biegły rewident, choć posiada umiejętności z zakresu rachunkowości i rewizji finansowej, może nie posiadać niezbędnej specjalistycznej wiedzy do zbadania sprawozdania finansowego. Od partnera odpowiedzialnego za zlecenie wymaga się, aby ustalił, że zespół wykonujący zlecenie oraz eksperci biegłego rewidenta, którzy nie są częścią zespołu wykonującego zlecenie, posiadają łącznie odpowiednie kompetencje i możliwości, w tym wystarczającą ilość czasu, aby wykonać zlecenie badania^{*}. Ponadto od biegłego rewidenta wymagane jest ustalenie rodzaju, rozłożenia w czasie i zakresu zasobów niezbędnych do wykonania zlecenia^{**}. Ustalenie przez biegłego rewidenta czy wykorzystać pracę eksperta biegłego rewidenta, a jeśli tak, to kiedy i w jakim zakresie, wspiera biegłego rewidenta w spełnieniu tych wymogów. W miarę postępu badania lub zmiany okoliczności może być potrzebna zmiana wcześniejszej decyzji biegłego rewidenta o wykorzystaniu pracy eksperta biegłego rewidenta.

A7. Biegły rewident, choć nie jest ekspertem w stosownej dziedzinie innej niż rachunkowość lub rewizja finansowa, może, niemniej jednak być w stanie uzyskać wystarczające zrozumienie tej dziedziny, aby wykonać badanie bez pomocy eksperta biegłego rewidenta. To zrozumienie może być uzyskane poprzez, na przykład:

- doświadczenie w badaniu jednostek, które wymagają posiadania specjalistycznej wiedzy przy sporządzaniu ich sprawozdania finansowego,
- edukację lub zawodowy rozwój w określonej dziedzinie; mogą to być formalne kursy lub dyskusje z osobami posiadającymi wiedzę ekspercką w stosownej dziedzinie w celu zwiększenia własnych możliwości biegłego rewidenta do poradzenia sobie ze sprawami w tej dziedzinie. Takie dyskusje różnią się od konsultacji z ekspertem biegłego rewidenta rozpatrującym konkretny zestaw okoliczności napotkanych podczas danego zlecenia, kiedy to ekspertowi przedstawia się wszystkie stosowne fakty umożliwiające mu udzielenie przemyślanej porady na temat określonej sprawy^{***},
- dyskusję z biegłymi rewidentami, którzy wykonywali podobne zlecenia.

* MSB 220 (zmieniony), paragrafy 25-28.

** MSB 300 „Planowanie badania sprawozdania finansowego”, paragraf 8 (e).

*** MSB 220, paragrafy A99-A102.”.

4. § A10 otrzymuje brzmienie:

„A10. Rodzaj, rozłożenie w czasie i zakres procedur badania w odniesieniu do wymogów paragrafów 9-13 niniejszego MSB różnią się w zależności od okoliczności. Na przykład, poniższe czynniki mogą wskazywać na potrzebę zastosowania innych lub bardziej rozbudowanych procedur niż te, które byłyby stosowane w innym przypadku:

- praca eksperta biegłego rewidenta odnosi się do znaczącej sprawy, która obejmuje subiektywne i złożone osądy,
- biegły rewident nie wykorzystywał wcześniej pracy eksperta biegłego rewidenta i nie ma wcześniejszej wiedzy o kompetencjach, możliwościach i obiektywizmie tego eksperta,
- ekspert biegłego rewidenta wykonuje raczej procedury będące integralną częścią badania, niż udziela konsultacji, aby dostarczyć porady w indywidualnych sprawach,

- ekspert jest zewnętrznym ekspertem biegłego rewidenta i dlatego nie podlega systemowi zarządzania jakością firmy.”.
5. W tytule „Zastosowanie i inny materiał objaśniający” w podtytule „Rodzaj, rozłożenie w czasie i zakres procedur badania (Zob. par. 8)” śródtytuł „Zasady i procedury kontroli jakości firmy (Zob. par. 8(e))” zastępuje się śródtytułem „System zarządzania jakością firmy biegłego rewidenta (Zob. par. 8(e))”.

6. § A11 – A13 wraz z przypisami dolnymi otrzymują brzmienie:

„A11. Wewnętrzny ekspert biegłego rewidenta może być partnerem lub pracownikiem (tj. członkiem personelu), w tym członkiem personelu zatrudnionego tymczasowo, w firmie biegłego rewidenta i dlatego będzie podlegał systemowi zarządzania jakością tej firmy zgodnie z MSZJ 1^{*} lub krajowymi wymogami, które są co najmniej tak samo wymagające^{**}. Wewnętrzny ekspert biegłego rewidenta może być także partnerem lub pracownikiem, w tym członkiem personelu zatrudnionego tymczasowo, firmy należącej do sieci, i podlega politykom lub procedurom firmy dla wymogów sieci i usług sieciowych zgodnie z MSZJ 1. W niektórych przypadkach, wewnętrzny ekspert biegłego rewidenta firmy należącej do sieci może podlegać wspólnym politykom lub procedurom zarządzania jakością z firmą biegłego rewidenta, pod warunkiem, że są częściami tej samej sieci.

A12. MSZJ 1 wymaga, aby firma odniosła się do wykorzystania zasobów od dostawcy usług, co obejmuje wykorzystanie zewnętrznego eksperta^{**}. Zewnętrzny ekspert biegłego rewidenta nie jest członkiem zespołu wykonującego zlecenie i może nie podlegać politykom lub procedurom firmy w ramach jej systemu zarządzania jakością^{***}. Ponadto polityki lub procedury firmy dla stosownych wymogów etycznych mogą obejmować polityki lub procedury, które mają zastosowanie do zewnętrznego eksperta biegłego rewidenta^{****}. W niektórych przypadkach, stosowne wymogi etyczne lub przepisy prawa lub regulacja mogą wymagać, aby zewnętrzny ekspert biegłego rewidenta:

- był traktowany jako członek zespołu wykonującego badanie (tj. zewnętrzny ekspert może podlegać stosownym wymogom etycznym, w tym związanym z niezależnością), lub
- podlegał innym zawodowym wymogom.

A13. Jak opisano w MSB 220 (zmienionym), zarządzanie jakością na poziomie zlecenia jest wspierane przez system zarządzania jakością firmy i uwzględnia konkretny rodzaj i okoliczności zlecenia badania^{*****}. Na przykład, biegły rewident może być w stanie polegać na powiązanych politykach lub procedurach firmy w odniesieniu do:

- kompetencji i możliwości, poprzez programy rekrutacji i szkoleń,
- obiektywizmu; wewnętrzni eksperci biegłego rewidenta podlegają stosownym wymogom etycznym, w tym związanym z niezależnością,
- oceny biegłego rewidenta adekwatności pracy eksperta biegłego rewidenta; na przykład programy szkoleniowe firmy mogą zapewnić wewnętrznym ekspertom biegłego rewidenta odpowiednie zrozumienie wzajemnych powiązań pomiędzy ich specjalistyczną wiedzą a procesem badania. Poleganie na takich szkoleniach może wpływać na rodzaj, rozłożenie w czasie i zakres procedur biegłego rewidenta służących ocenie adekwatności pracy eksperta biegłego rewidenta,
- przestrzegania wymogów regulacyjnych i prawnych poprzez procesy monitorowania,
- ustaleń umownych z ekspertem biegłego rewidenta.

Sprawy, jakie biegły rewident może wziąć pod uwagę ustalając, czy polegać na politykach lub procedurach firmy, są opisane w MSB 220 (zmienionym) *****. Poleganie na politykach i procedurach firmy nie ogranicza odpowiedzialności biegłego rewidenta za wypełnienie wymogów niniejszego MSB.

* MSZJ 1 „Zarządzanie jakością dla firm wykonujących badania lub przeglądy sprawozdań finansowych lub zlecenia innych usług atestacyjnych lub pokrewnych”, paragraf 16(w).

** MSB 220 (zmieniony), paragraf 3.

*** MSZJ 1, paragraf 32.

**** MSZJ 1, paragraf 16(f).

***** MSZJ 1, paragraf 29(b).

***** MSB 220 (zmieniony), paragraf A4.

***** MSB 220 (zmieniony), paragrafy 4(b) i A10.”.

7. § A15 otrzymuje brzmienie:

„A15. Informacje odnoszące się do kompetencji, możliwości i obiektywizmu eksperta biegłego rewidenta mogą pochodzić z różnych źródeł, takich jak:

- osobiste doświadczenie z wcześniejszej pracy eksperta,
- rozmowy z ekspertem,
- rozmowy z innymi biegłymi rewidentami lub innymi osobami, którym znana jest praca eksperta,
- wiedza na temat kwalifikacji tego eksperta, członkostwa w organizacji zawodowej lub stowarzyszeniu branżowym, prawo do wykonywania zawodu lub inne formy zewnętrznego uznania,
- opublikowane prace lub książki napisane przez tego eksperta,
- system zarządzania jakością firmy biegłego rewidenta (zobacz paragrafy A11-A13).”.

8. W tytule „Zastosowanie i inny materiał objaśniający” podtytuł „Ustalenia umowne z ekspertem biegłego rewidenta (Zob. par. 11)” zastępuje się podtytułem „Umowa z ekspertem biegłego rewidenta (Zob. par. 11)”.

9. § A26 otrzymuje brzmienie:

„A26. Jeżeli nie istnieje pisemna umowa pomiędzy biegłym rewidentem a ekspertem biegłego rewidenta, to dowód zawarcia umowy może być zawarty w, na przykład:

- memorandum planowania lub powiązanej dokumentacji roboczej, takiej jak program badania,
- politykach lub procedurach systemu zarządzania jakością firmy biegłego rewidenta; w przypadku wewnętrznego eksperta biegłego rewidenta system zarządzania jakością firmy może obejmować polityki lub procedury dotyczące pracy eksperta. Zakres dokumentacji objętej dokumentacją roboczą biegłego rewidenta zależy od rodzaju takich polityk lub procedur. Na przykład może nie być wymagana żadna dokumentacja w dokumentacji roboczej biegłego rewidenta, jeżeli firma biegłego rewidenta posiada szczegółowe protokoły postępowania obejmujące okoliczności, w których wykorzystywana jest praca takiego eksperta.”.

§ 14

W Krajowym Standardzie Badania 700 (Z) w brzmieniu Międzynarodowego Standardu Badania 700 (zmienionego) – „Formułowanie opinii oraz sprawozdawczość na temat sprawozdania finansowego”, stanowiącym załącznik nr 1.29 do Uchwały Nr 3430/52a/2019, zmienionym Uchwałą Nr 1107/15a/2020, wprowadza się następujące zmiany:

1. Tytuł „Zastosowanie i inne materiały objaśniające” zastępuje się tytułem „Zastosowanie i inny materiał objaśniający”.
2. W tytule „Zastosowanie i inny materiał objaśniający” w podtytule „Sprawozdanie biegłego rewidenta (zob. par. 20)” śródtytuł „Stosowne wymogi etyczne (zob. par. 28(c))” zastępuje się śródtytułem „Stosowne wymogi etyczne”.
3. § A36 otrzymuje brzmienie:
„A36. Przepisy prawa lub regulacje, krajowe standardy badania lub warunki zlecenia badania mogą wymagać, aby biegły rewident przedstawił w sprawozdaniu biegłego rewidenta bardziej szczegółowe informacje na temat źródeł stosownych wymogów etycznych, w tym tych związanych z niezależnością, które miały zastosowanie do badania sprawozdania finansowego.”.
4. W tytule „Zastosowanie i inny materiał objaśniający” w podtytule „Sprawozdanie biegłego rewidenta (zob. par. 20)” śródtytuł „Imię i nazwisko kluczowego biegłego rewidenta (zob. par. 46)” zastępuje się śródtytułem „Imię i nazwisko partnera odpowiedzialnego za zlecenie (zob. par. 46)”.
5. § A61 wraz z przypisem dolnym otrzymuje brzmienie:
„A61. Celem firmy, określonym w MSZJ 1*, jest zaprojektowanie, wdrożenie i działanie systemu zarządzania jakością, który zapewnia firmie racjonalną pewność, że:
 - firma i jej personel wypełniają swoje obowiązki zgodnie z zawodowymi standardami i mającymi zastosowanie wymogami prawnymi i regulacyjnymi, oraz przeprowadzają zlecenia zgodnie z takimi standardami i wymogami, oraz
 - sprawozdania ze zlecenia wydawane przez firmę lub partnerów odpowiedzialnych za zlecenie są odpowiednie w danych okolicznościach.

Niezależnie od celu MSZJ 1, podanie imienia i nazwiska partnera odpowiedzialnego za zlecenie w sprawozdaniu biegłego rewidenta w zamierzeniu ma zapewniać większą przejrzystość użytkownikom sprawozdania biegłego rewidenta na temat sprawozdania finansowego jednostki notowanej na giełdzie.

* MSZJ 1 „Zarządzanie jakością dla firm wykonujących badania lub przeglądy sprawozdań finansowych lub zlecenia innych usług atestacyjnych lub pokrewnych”, paragraf 14.”.

§ 15

W Krajowym Standardzie Badania 701 w brzmieniu Międzynarodowego Standardu Badania 701 – „Przedstawianie kluczowych spraw badania w sprawozdaniu niezależnego biegłego rewidenta”, stanowiącym załącznik nr 1.30 do Uchwały Nr 3430/52a/2019, zmienionym Uchwałą Nr 1107/15a/2020 oraz Uchwałą Nr 2272/38a/2022, wprowadza się następujące zmiany:

1. § A15 wraz z przypisami dolnymi otrzymuje brzmienie:

„A15. Różne MSB wymagają szczególnej komunikacji z osobami sprawującymi nadzór oraz innymi osobami, która może odnosić się do obszarów znaczącej uwagi biegłego rewidenta. Na przykład:

- MSB 260 (zmieniony) wymaga od biegłego rewidenta informowania osób sprawujących nadzór o znaczących trudnościach napotkanych podczas badania, jeżeli takie wystąpiły^{*}; MSB uznają potencjalne trudności w odniesieniu do, na przykład:
 - transakcji ze stronami powiązanymi^{**}, w szczególności ograniczenia zdolności biegłego rewidenta do uzyskania dowodów badania, że wszystkie inne aspekty transakcji ze stronami powiązanymi (inne niż cena) są równoważne tym dla podobnej transakcji na warunkach rynkowych,
 - ograniczenia w badaniu grupy, na przykład tam, gdzie dostęp zespołu przeprowadzającego zlecenie dla grupy do informacji mógł zostać ograniczony^{***}.
- MSB 220 (zmieniony) ustanawia wymogi dla partnera odpowiedzialnego za zlecenie w odniesieniu do przeprowadzenia odpowiedniej konsultacji w trudnych lub spornych sprawach, sprawach, w których polityki lub procedury firmy wymagają konsultacji^{****} oraz w innych sprawach, które według zawodowego osądu partnera odpowiedzialnego za zlecenie, wymagają konsultacji. Na przykład biegły rewident może skonsultować z innymi osobami wewnątrz firmy lub na zewnątrz znaczącą sprawę merytoryczną, co może być wskazówką, że jest to kluczowa sprawa badania; od partnera odpowiedzialnego za zlecenie wymagane jest także omówienie, między innymi, znaczących spraw i znaczących osądów powstających podczas zlecenia badania z kontrolerem jakości wykonania zlecenia^{*****}.

^{*} MSB 260 (zmieniony), paragrafy 16(b) i A21.

^{**} MSB 550 „Strony powiązane”, paragraf A42.

^{***} MSB 600 „Szczególne rozważania – Badania skonsolidowanych sprawozdań finansowych (w tym praca biegłych rewidentów części składowych grupy)”, paragraf 49(d).

^{****} MSB 220 (zmieniony) „Zarządzanie jakością dla badania sprawozdania finansowego”, paragraf 35.

^{*****} MSB 220 (zmieniony), paragraf 36.”.

2. W tytule „Zastosowanie i inny materiał objaśniający” podtytuł „Komunikowanie się z osobami sprawującymi nadzór (zob. par. 17)” zastępuje się podtytułem „Komunikowanie się z osobami sprawującymi nadzór”.

3. § A63 otrzymuje brzmienie:

„A63. Wymóg opisany w paragrafie 17(b), aby komunikować się z osobami sprawującymi nadzór, gdy biegły rewident ustalił, że nie występują żadne kluczowe sprawy badania do zakomunikowania w sprawozdaniu biegłego rewidenta może stwarzać okazję biegłemu rewidentowi odbycia dalszej dyskusji z innymi osobami, które są zaznajomione z badaniem oraz ze znaczącymi sprawami, które mogły powstać (w tym z kontrolerem jakości wykonania zlecenia tam, gdzie został on powołany). Te rozmowy mogą spowodować, że biegły rewident ponownie oceni ustalenie przez biegłego rewidenta, że nie istnieją żadne kluczowe sprawy badania.”.

§ 16

W Krajowym Standardzie Badania 720 (Z) w brzmieniu Międzynarodowego Standardu Badania 720 (zmienionego) – „Obowiązki biegłego rewidenta dotyczące innych informacji”, stanowiącym załącznik nr 1.34 do Uchwały Nr 3430/52a/2019, zmienionym Uchwałą Nr 2272/38a/2022, wprowadza się następujące zmiany:

1. Tytuł „Zastosowanie i inne materiały objaśniające” zastępuje się tytułem „Zastosowanie i inny materiał objaśniający”.
2. § A24 wraz z przypisami dolnymi otrzymuje brzmienie:

„A24. Zgodnie z MSB 220 (zmienionym), od partnera odpowiedzialnego za zlecenie wymaga się wzięcia odpowiedzialności za kierowanie i nadzór nad członkami zespołu wykonującego zlecenie oraz przegląd ich pracy,* i ustalenie, że rodzaj, rozłożenie w czasie i zakres kierowania, nadzoru i przeglądu zostały zaplanowane i wykonane zgodnie z politykami lub procedurami firmy, standardami zawodowymi oraz mającymi zastosowanie wymogami prawnymi i regulacyjnymi**. W kontekście niniejszego MSB, czynniki, które mogą zostać wzięte pod uwagę podczas wyznaczania właściwych członków zespołu wykonującego zlecenie, w celu spełnienia wymogów paragrafów 14–15, obejmują:

 - relatywne doświadczenie członków zespołu wykonującego zlecenie,
 - czy członkowie zespołu wykonującego zlecenie, którym mają być przydzielone zadania, mają stosowną wiedzę uzyskaną podczas badania, aby zidentyfikować niespójności pomiędzy innymi informacjami i tą wiedzą,
 - stopień osądu zaangażowanego przy odnoszeniu się do wymogów paragrafów 14–15; na przykład, wykonanie procedur, aby ocenić spójność kwot w innych informacjach, które w zamierzeniu mają być takie same jak kwoty w sprawozdaniu finansowym, może zostać wykonane przez mniej doświadczonych członków zespołu wykonującego zlecenie,
 - czy, w przypadku badania grupy, konieczne jest kierowanie zapytań do biegłego rewidenta części składowej podczas odnoszenia się do innych informacji związanych z tą częścią składową.

* MSB 220 (zmieniony) „Zarządzanie jakością dla badania sprawozdania finansowego”, paragrafy 29-30.

** MSB 220 (zmieniony), paragraf 30(a).”.

§ 17

W Krajowym Standardzie Badania 805 (Z) w brzmieniu Międzynarodowego Standardu Badania 805 (zmienionego) – „Szczególne rozważania – badania pojedynczych składników sprawozdania finansowego oraz określonych elementów, kont lub pozycji sprawozdania finansowego”, stanowiącym załącznik nr 1.36 do Uchwały Nr 3430/52a/2019, wprowadza się następujące zmiany:

1. Tytuł „Zastosowanie i inne materiały objaśniające” zastępuje się tytułem „Zastosowanie i inny materiał objaśniający”.
2. § A5 otrzymuje brzmienie:

„A5. MSB 200 wymaga od biegłego rewidenta, aby przestrzegał: (a) stosownych wymogów etycznych, w tym związanych z niezależnością, odnoszących się do zleceń badania sprawozdania finansowego oraz (b) wszystkich MSB stosownych dla danego badania. Wymaga on od biegłego rewidenta przestrzegania również każdego wymogu MSB, chyba, że w okolicznościach danego badania, cały MSB nie jest stosowny lub wymóg nie jest stosowny, ponieważ ma charakter warunkowy, a warunek nie występuje. W wyjątkowych okolicznościach biegły rewident może uznać za konieczne odstępnie od stosownego wymogu wskazanego w MSB poprzez wykonanie alternatywnych procedur badania, aby osiągnąć cel tego wymogu.”.

Struktury i procesy wspierające działalność IAASB są wspierane przez International Federation of Accountants® lub IFAC®.

IAASB oraz IFAC nie ponoszą odpowiedzialności za straty poniesione przez osoby, które działają lub powstrzymują się od działania w oparciu o materiały zawarte w niniejszej publikacji, bez względu na to, czy straty te zostały spowodowane zaniedbaniem, czy w inny sposób.

Międzynarodowe Standardy Badania (International Standards on Auditing, ISA), Międzynarodowe Standardy Usług Atestacyjnych (International Standards on Assurance Engagements, ISAE), Międzynarodowe Standardy Usług Przeglądu (International Standards on Review Engagements, ISRE), Międzynarodowe Standardy Usług Pokrewnych (International Standards on Related Services, ISRS), Międzynarodowe Standardy Kontroli Jakości (International Standards on Quality Control, ISQC), Wskazówki Praktyczne dotyczące badania (International Auditing Practice Notes), dokumenty do dyskusji (Exposure Drafts, Consultation Papers) oraz inne publikacje IAASB są publikowane przez IFAC, która jest również posiadaczem odnośnych praw autorskich.

Copyright © grudzień 2020 r., IFAC. Wszelkie prawa zastrzeżone. Niniejszą publikację można pobrać na własny użytek niekomercyjny (tj. do korzystania w celach zawodowych lub naukowych) ze strony internetowej www.iaasb.org. Tłumaczenie, powielanie, przechowywanie lub udostępnianie, bądź wykorzystywanie niniejszego dokumentu w podobny sposób wymaga pisemnej zgody.

Nazwy ‘International Auditing and Assurance Standards Board’, ‘International Standards on Auditing’, ‘International Standards on Assurance Engagements’, ‘International Standards on Review Engagements’, ‘International Standards on Related Services’, ‘International Standards on Quality Control’, ‘International Auditing Practice Notes’, ‘IAASB’, ‘ISA’, ‘ISAE’, ‘ISRE’, ‘ISRS’, ‘ISQC’, ‘ISQM’, ‘IAPN’ oraz logotyp IAASB są znakami towarowymi IFAC lub zarejestrowanymi znakami towarowymi i usługowymi IFAC w USA i w innych krajach.

Informacje na temat praw autorskich, znaków towarowych i pozwoleń znaleźć można na [permissions](#) lub uzyskać pod adresem permissions@ifac.org.

Niniejszy dokument zawiera tekst *Zmian dostosowawczych do MSB i powiązanego materiału wynikające z projektów zarządzania jakością*, uchwalonych przez International Auditing and Assurance Standards Board (IAASB) i opublikowanych w języku angielskim przez International Federation of Accountants (IFAC) w grudniu 2020 roku, które zostały przetłumaczone na język polski – za zgodą IFAC – przez Polską Izbę Biegłych Rewidentów (PIBR) w maju 2023 roku. Proces tłumaczenia Międzynarodowych Standardów IAASB był rozważany przez IFAC i tłumaczenie zostało przeprowadzone zgodnie z “Policy Statement—Policy for Translating and Reproducing Standards Published by IFAC.” Zatwierdzonym tekstem wszystkich Międzynarodowych Standardów Badania (MSB) jest tekst opublikowany przez IFAC w języku angielskim. IFAC nie ponosi odpowiedzialności za dokładność i kompletność tłumaczenia ani za działania, które mogą z tego wynikać.

Tekst *Zmiany dostosowawcze do MSB i powiązane materiały wynikające z projektów zarządzania jakością* w języku angielskim © 2020 by IFAC. Wszelkie prawa zastrzeżone.

Tekst *Zmiany dostosowawcze do MSB i powiązane materiały wynikające z projektów zarządzania jakością* w języku polskim © 2023 by IFAC. Wszelkie prawa zastrzeżone.

Tytuł oryginału: *Conforming Amendments to ISAs and Related Material Arising from the Quality Management Projects*.

Aby uzyskać zgodę na powielanie, przechowywanie lub przesyłanie, albo w inny podobny sposób wykorzystywać niniejszy dokument, napisz na adres: permissions@ifac.org.

**International Auditing
and Assurance
Standards Board**

529 Fifth Avenue, New York, NY 10017
T + 1 (212) 286-9344 F +1 (212) 286-9570
www.iaasb.org